

1000319070681

ikt. szám: FPH017 /67 - 10 /2026

EMLÉKEZTETŐ**a Zöld Budapest munkacsoport üléséről****2026. március 18. 15:00, Főpolgármesteri Hivatal**

Jelen voltak:

Kerpel-Fronius Gábor	részvételiségi önkormányzati tanácsadó
Szabó Gábor Dávid	klímasemleges város projektmenedzser
Dudás Gabriella	klímaalkalmazkodási referens
Molnár Bence	társadalmi együttműködési osztályvezető
Csanádi György	civil referens
Arany László	Roma Parlament - Polgárjogi Mozgalom Egyesület
Buzás Károly	TUTI Egyesület
Gáspár Zsófi	Óbudai Közhasznú Kutyás Egyesület
Illésné Szécsi Ilona	Energiaklub, Magyar Energiahatékonysági Intézet
Lukács András	Levegő Munkacsoport
dr. Major Veronika	Design Workshop a Rómaiért (DWSR)
Mészáros Péter	Zöld Jövő Környezetvédelmi Egyesület
Tálosné dr. Vass Katalin	Civilek a Római Partért Egyesület

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

Ismertette az ülés napirendi pontjait, tájékoztatta a jelenlevőket, hogy hangfelvétel készül az emlékeztető elkészítésének érdekében.

1. napirendi pont: A Budapesti Zöld Panelprogram pályázati felhívásainak első tapasztalatai**Szabó Gábor Dávid, klímasemleges város projektmenedzser:**

Felvázolta a panelprogram kontextusát: Budapesten (és országosan is) rendkívül lassan haladnak a lakásfelújítási programok. Ez különösen igaz a társasházakra, ezen belül a panelházakra. Hozzátette, hogy a korábbi országos panelprogramoknak köszönhetően a Budapesten található körülbelül 240 000 panellakásnak nagyjából a fele minősül felújítottnak, bár ennek meghatározása nehéz, mert sok esetben csak részleges felújítás történt.

Hivatkozott kutatásokra, amelyek szerint a budapesti épületállomány felújításához szükséges beruházási igény 4000 milliárd forint. Hangsúlyozta, hogy ezt a mennyiségű forrást sem hazai, sem uniós, sem más módon nem lehet teljes egészében támogatásból biztosítani. Elmondta, hogy ezért vált kulcskérdéssé az, hogyan lehet a beérkező támogatásokat multiplikálni, vagyis külső forrásokat bevonni, például banki finanszírozást.

Ismertette, hogy a panelprogram kidolgozását megelőzte a Budapest CARES projekt, amely műszaki, pénzügyi és szociális szempontok alapján megalapozta a programot. A projekt eredményei alapján egy olyan modell tűnt ideálisnak, amely 30% vissza nem térítendő támogatást, 10% önerőt és a fennmaradó részben banki finanszírozást tartalmaz. Így az önkormányzati forrás nagyjából megháromszorozható, ami jóval nagyobb beruházási volumen teszt lehetővé. A 4000 milliárdos igényhez képest a most induló program jóval kisebb volumenű, ezért pilot programnak tekintik. A következő három-négy évben várhatóan 16–17 milliárd forint beruházást fog jelenteni.

Kiemelte, hogy körülbelül 5 millió forinttal lehet számolni lakásonként, de ez jelentős mértékben változik attól függően, hogy milyen mélységű felújítás történik. Az is épületenként változó, hány lakás található bennük, ezért pontosan nehéz megmondani, hogy a tervezett mintegy 3300 lakás felújítása hány panelépületet érint majd. Ha átlagosan 100 lakással számolnak épületenként, akkor körülbelül 30–33 épületet jelenthet.

Elmondta, hogy a budapesti évi kibocsátás hatmillió tonna szén-dioxid, és ez a pilot program jelenleg csak kb. 3000 tonna kibocsátáscsökkentést tud felvállalni. Kiemelte, hogyha a program sikeres lesz, akkor fel lehet skálázni, és ebben rejlik az igazi lehetőség.

Kitért arra, hogy az energetikai hatásokon túl milyen externális, pozitív hatások jelentkeznek a lakók számára. Sok esetben az ingatlanok érték növekedése még fontosabb motivációt jelent a lakóközösségeknek, mint maga az energetikai megtakarítás.

A program két szakaszból áll, az első az előkészítési szakasz. Ebben egy döntéselőkészítő anyag készül a panelépületek számára. Az anyag felméri az épület állapotát statikai és állag szempontból, hogy egyáltalán érdemes-e felújítani. Felméri továbbá az energetikai jellemzőket is, majd különböző felújítási forgatókönyveket mutat be, mindegyiket költségbecsléssel és az energetikai szint elérhető javulásával együtt. Közölte, hogy az így elkészült dokumentum alapján tudja eldönteni a lakóközösség, hogy jelentkezik-e a következő szakaszba, vagyis a tényleges megvalósításba. Hangsúlyozta, hogy az első szakaszban nem szükséges anyagi részvétel a lakóközösségek részéről. Ebben a fázisban térítésmentes szolgáltatást kapnak a panelépületek: a BKM Budapesti Közművek Nonprofit Zrt. elkészíti a döntéselőkészítő anyagokat és átadja azokat a társasházaknak. Elmondta, hogy a teljes program lebonyolítása a Fővárosi Közgyűlés döntése alapján került a BKM-hez, amely saját szakembereivel végzi a feladatot.

Hozzátette, hogy nem megfelelő, ha egy társasház saját maga készít előkészítő anyagot vagy megvalósíthatósági tanulmányt. A cél az volt, hogy minden előkészített épület összehasonlítható legyen, ezért standardizált módszertant alkalmaznak. Elmondta, hogy a kiválasztást objektív, előre kommunikált pontszám alapján végzik, kifejezetten azt értékelve, hogy adott beruházási költségű mennyi energiamegtakarítás érhető el. Ennek azért van nagy jelentősége, mert a rendelkezésre álló forrás kicsi, és szeretnék a leghatékonyabb szén-dioxid megtakarítást elérni. Megjegyezte, hogy a Budapest CARES projekt is ezt a szempontot helyezte fókuszba. Hozzátette, hogy más prioritások is lehetnének, pl. a legszegényebb társasházak támogatása, de végül a hatékonyságalapú szempontrendszer mellett döntöttek.

Elmondta, hogy a program felépítése sok tekintetben hasonlít a korábbi panelprogramokhoz. A konstrukció 30% vissza nem térítendő támogatást, 10% önerőt és 60% banki hitelt tartalmaz. Közölte, hogy fővárosi közgyűlési döntés alapján lehetőség van arra, hogy egyes kerületek eltérjenek a 30%-os vissza nem térítendő támogatási aránytól, és azt akár 50%-ra is emeljék, ha úgy látják, hogy az igénylések száma alacsony. Elmondta, hogy egyelőre minden csatlakozott

kerület 30%-kal indult. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy még nincs beérkezett pályázat, de már kilenc kerülettel kötöttek megállapodást, ebből hat-hét kerületben már meg is nyílt a pályázati ablak.

A finanszírozásról elmondta, a kerületi önkormányzatok és a Fővárosi Önkormányzat „1 + 1 forintos” elven biztosítja a forrást. A fővárosi hozzájárulás a kerületi felajánlásokhoz igazodik. Az előzetes becslések alapján a Főváros évi 650 millió forinttal száll be, amelyet ugyanekkor kerületi hozzájárulás egészít ki. Így 1,3 milliárd forint vissza nem térítendő támogatás áll rendelkezésre, amelyhez hozzájön a 10% önerő és a 60% hitel. Ez nagyjából évi 4,3 milliárd forint beruházási volument jelent.

Elmondta, hogy kétféle együttműködési megállapodás határozza meg a rendszert: egyrészt a Főváros és a kerületek közötti megállapodások, másrészt a Főváros és a BKM közötti megállapodás. Utóbbi a teljes lebonyolítást és az előkészítő anyagok elkészítését is szabályozza.

Elmondta, hogy az első felhívás decemberben jelent meg a X. kerületben, és azt követően folyamatosan jelentek meg a további felhívások. A BKM visszajelzései szerint sok az érdeklődő, és a kerületek számára szervezett közös képviselői fórumokon is aktív a részvétel. Ugyanakkor eddig egyetlen pályázat sem érkezett be, pedig már április végén várható olyan kerület, ahol lezárul a beadási időszak. Ha addig nem érkezik be pályázat, akkor hosszabbításra lesz szükség, vagy a visszajelzések alapján valamilyen módosítást kell végezniük.

Tájékoztatta a hallgatóságot, hogy az idei év az első szakasz lebonyolításáról fog szólni. Ebben a fázisban érkeznek be az előkészítési pályázatok, kerületenként külön-külön. Minden kerület saját pályázati ablakot működtet, ezért a panelházak egymással csak az adott kerületen belül versenyeznek. Emiatt az ütemezés is eltérő: a különböző kerületek különböző időpontokban nyitják és zárják az ablakokat.

Várhatóan nyárra lesznek meg az első támogatási szerződések, az év végére pedig az előkészítési anyagok, ezután meg tudják nyitni a megvalósítási szakasz pályázati felhívását is. Jelezte, hogy a beruházások tényleges megkezdése 2027 tavaszára várható.

Kiemelte, hogy a közös képviselői fórumokat úgy időzítik, hogy a megjelenés után legyen elegendő idő a pályázati anyagok megismerésére. Elmondta, hogy ő maga is részt vett egy ilyen fórumon a III. kerületben kb. 30 közös képviselő társaságában, és komoly érdeklődést tapasztalt.

Elmondta, hogy a legnagyobb nehézséget az jelenti, hogy a pályázat benyújtásához kétharmados közgyűlési támogatás szükséges. Hozzátette, hogy a társasházi gyakorlatban már az ötven százalékos részvétel is ritkább, ezért sokszor újra össze kell hívni a közgyűlést, és végül harminc százalékos jelenléttel döntenek. A kétharmados többséget nem a jelenlévőkre, hanem a teljes tulajdoni hányadra vetítve várják el a pályázatban való részvételről szóló döntéshez. Hozzátette, hogy ez a feltétel az OTP-vel folytatott egyeztetésekhez kapcsolódik. Az OTP, mint a legnagyobb társasházi hitelkihelyező, nem fogalmazott meg konkrét, számszerű elvárásokat a hitelbírálathoz, de jelezték, hogy számukra ez a mostani konstrukció elfogadható. Kiemelte, ha egy nagy összegű hitelt egyszerű többséggel fogadnak el, az sok esetben jogvitákhoz és konfliktusokhoz vezethet, mert egy ilyen döntés a teljes közösséget kötelezi, ezért szakmai visszajelzések alapján indokoltnak tartják a kétharmados szabály fenntartását. A BKM visszajelzése szerint a legaktívabb közös képviselő is mindössze 58%-os támogatottságot tudott összegyűjteni. Hozzátette, hogy ez az arány is nehezen jött össze, mert sok lakót egyáltalán nem sikerült elérni, és a passzivitás komoly nehézséget okoz. Ez jól mutatja, milyen állapotban van a társasházi döntéshozatal, különösen nagy panelépületek esetén. Kiemelte, hogy a kétharmados többséget az első és a második szakaszban is elvárják, még akkor is, ha az első szakaszban a társasház semmilyen kötelezettséget nem vállal, és csak egy térítésmentes döntéselőkészítő anyagot kap. Megjegyezte, hogy sok esetben még ezt a teher nélküli döntést sem tudják meghozni.

Illésné Szécsi Ilona, Energiaklub, Magyar Energiahatékonysági Intézet:

Arról érdeklődött az említett példa kapcsán, hogy hogyan jött ki az 58%-os támogatottság.

Szabó Gábor Dávid, klímasemleges város projektmenedzser:

Elmondta, hogy meghatalmazásokkal és a lakók személyes megkeresésével jött össze, nem közgyűlésen. Sok lakó egyszerűen nem nyit ajtót, vagy nem elérhető, ezért nagyon nehéz a teljes tulajdonosi hányadot mozgósítani. Összefoglalva elmondta, hogy ez a tapasztalat előrevetíti a program lényegi kérdését: reális-e Budapesten az a cél, hogy a vissza nem térítendő támogatáshoz jelentős külső finanszírozást tudjanak hozzákapcsolni. Ha a társasházak ennyire passzívak, még a hitelbírálatig sem jutnak el, és ez alapjaiban veszélyezteti a modell működőképességét. Hozzátette, hogy a támogatási arány esetleges emelése (40–50%) működőképesebb lehet, ez a pilot eredményeiből fog kiderülni.

Végül kitért a Hitelesített Energiamegtakarításokra (HEM) is. Elmondta, hogy a programban részt vevő épületek lemondanak az energetikai megtakarítások hitelesítéséből és értékesítéséből származó bevételekről, mivel ezeket a BKM gyűjti be. A közös képviselők gyakran kérdezik, hogy ez mekkora összeget jelent, de erre nem lehet pontos választ adni, mert a HEM értékek rendkívül gyorsan és kiszámíthatatlanul változnak.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a programban a tetőre telepített napelemek is támogathatók. Ez azonban több félreértést okoz, mert sokan azzal számolnak, hogy a napelemmel termelt áram milyen módon vált ki fogyasztást. A pályázat előírja a minimum 30%-os energiamegtakarítást, amelyet nem számlával, hanem energetikai tanúsítvánnyal kell igazolni. Emiatt csak azok az árammegtakarítások vehetők figyelembe, amelyeket a tanúsítvány is kimutat. Mivel a napelemmel termelt áram általában nem vihető be a lakásokba, hanem a közös világítást vagy bizonyos közös berendezéseket lehet vele működtetni, a napelemek alkalmazása jellemzően nem fog jelentős megtakarítást eredményezni.

Arany László, Roma Parlament - Polgárjogi Mozgalom Egyesület:

Véleménye szerint a rendelkezésre álló források és a kerületi hozzájárulások már egy ELENA-program alapját is képezhetnék. Az ELENA támogatási konstrukció jellemzően az önerőt biztosítja egy nagy volumenű előkészítési fázishoz, és a legkisebb projekt is mintegy 50 millió eurónál indul. Kiemelte, hogy a beruházás a megtakarításból térül meg, hosszú, akár húsz-harminc éves futamidővel.

Azt a kritikát fogalmazta meg, hogy a hőtárolás és a természetes alapú szigetelőanyagok nem kaptak kellő hangsúlyt. Felvetette, hogy a jelenlegi gyakorlat sok mesterséges, magas energiaigényű szigetelőanyag használatát eredményezi, amelyek gyártása növeli a szén-dioxid kibocsátást. Példaként említette a Pest megyében működő szalmapanelgyárat, amely szerinte helyi vállalkozásként és mezőgazdasági ágazatként is támogatandó lenne. Úgy véli, hogy ha a beruházás a megtakarításból fizethető vissza, az kedvezőbb fogadtatást eredményezhetne, különösen idősebb lakók esetében, akiknél a banki hitelképesség korlátozott lehet.

Szabó Gábor Dávid, klímasemleges város projektmenedzser:

Jelezte, vizsgálták az ELENA lehetőségét, amely jellemzően a projekt-előkészítést támogatja, a megvalósítás banki finanszírozását viszont nem könnyíti meg. Elismerte, hogy az első szakasz döntéselőkészítő anyagainak finanszírozására valóban alkalmas lehetne, és ebben akár előrébb is lehetne lépni. Ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy az ELENA pályázat beadása komoly feltételekkel jár, és ez egy teljesen más irányt jelentene. Az ELENA multiplikátor-elvárást is támaszt, vagyis csak akkor ad támogatást, ha az adott forrásból a későbbiekben sokszoros volumenű beruházás valósul meg. Szerinte ez ebben a pilotprojektben nehezen garantálható.

Elmondta, a kiírás nem zárja ki a természetes szigetelőanyagok használatát, bármilyen minősített anyag alkalmazható.

Arany László, Roma Parlament - Polgárjogi Mozgalom Egyesület:

Szerinte a természetes anyagok használata jelentősen javítaná a karbonmérleget. Úgy gondolja, érdemes lenne megfontolni, hogy aki természetes, szén-dioxidot kötő szigetelőanyagot alkalmaz, valamilyen többletkezdményt kapjon.

Szabó Gábor Dávid, klímasemleges város projektmenedzser:

Elmondta, alapos szakmai munkával, hosszú ideig készítették elő a programot, és érdekes tapasztalat, hogy bármelyik fórumra kerül a program, minden alkalommal új szempontok merülnek fel. Megjegyezte, hogy a most elhangzott javaslat az előkészítési szakasz két évében nem merült fel mint szempont. Közölte, hogy igyekszik visszacsatornázni a felvetést.

Arany László, Roma Parlament - Polgárjogi Mozgalom Egyesület:

Elmondta, hogy az ELENA programban a támogatás akár 90%-ban fedezheti a hitel előkészítésének költségeit, ami szerinte az egyik legdrágább elem. Hangsúlyozta, hogy az ELENA nem klasszikus pályázat, hanem tárgyalási folyamat az uniós fejlesztési bankkal, így bármikor beadható, nem kell hozzá kiírást megvárni. A hőtárolás témájáról is beszélt, és felidézte, hogy korábban készült egy benapozási terve a fővárosnak. Kifogásolta, hogy a figyelem túlságosan a villamosenergiára koncentrál, miközben a hőtárolás hatékonyabb és fejlettebb technológiákkal is rendelkezik. Elmondta, hogy a kollektoros megoldásokat jobbnak tartja, és szerinte a hőközpontok fejlesztése fontosabb lenne, mert ha a panelépületek leszigetelődnek, a hőközpontok hatásfoka jelentősen romolhat. Tapasztalatai szerint, ha csökken a hőigény, a hőközpontban problémák léphetnek fel.

Szabó Gábor Dávid, klímasemleges város projektmenedzser:

Bízik abban, hogy a BKM távhő divíziója szakmailag fel van készülve a kérdésre. Hozzátette, hogy nem kizárólag távfűtéses épületek kerülnek felújításra, de a panelek jelentős része valóban az. Korábban is volt panelprogram, és nem értesült olyan esetről, ahol a hőközpontok ne tudtak volna alkalmazkodni a felújított épületekhez. Jelezte, hogy ez függ a fűtési típustól is: lehet egyedi konvektoros, távfűtéses vagy házközponti rendszer. Kiemelte, hogy részben éppen ezért készül a döntéselőkészítő anyag: műszaki felmérést készítenek az épületről, és forgatókönyvet dolgoznak ki arra, milyen hatása lesz a szigetelésnek a kapcsolódó berendezésekre.

Lukács András, Levegő Munkacsoport:

Elmondta, 30–50 éves távlatban érdemes gondolkodni, hogy milyen anyagokat lehet újrahasznosítani, és melyek válnak hulladékká. Sürgette az externális költségek beárazását is, hogy ne csak a piaci ár, hanem a társadalmi és környezeti költségek is megjelenjenek a döntésekben.

Szabó Gábor Dávid, klímasemleges város projektmenedzser:

Az állításra – miszerint, ha nem természetes anyagot alkalmaznak, akkor teljes externális számításban a beavatkozás negatív mérlegű lenne – elmondta, hogy a különböző anyagok megítélése változik: volt, amikor a kőzetgyapotot tartották környezetbarátnak, majd újabb élelciklus-elemzések szerint már kedvezőtlenebb képet mutat. Jelezte, hogy eddig nem találkozott olyan szakmai állásponttal, amely szerint az épületek szigetelése önmagában hibának minősülne.

Lukács András, Levegő Munkacsoport:

Szerinte ezt a kérdést érdemes megvizsgálni, javasolta, hogy készüljenek el a szükséges számítások.

Szabó Gábor Dávid, klímasemleges város projektmenedzser:

A felvetést visszacsatornázza a BKM-es és a szakmai előkészítést végző munkatársaknak, és körbejárják a kérdést.

Illésné Szécsi Ilona, Energiaklub, Magyar Energiahatékonysági Intézet:

Felvetette, érdemes-e nagyobb kommunikációs kampányt indítani a Zöld Panelprogramról, a lakók passzivitása miatt. Ugyanakkor mivel pilot projektről van szó, nem cél, hogy hirtelen túl sok jelentkező legyen a kerületenként két felújítható épületre.

Szabó Gábor Dávid, klímasemleges város projektmenedzser:

Pontosított, hogy a passzivitas nem általános: a közös képviselők, akik a folyamat kulcsszereplői, kifejezetten aktívak, megjelennek a fórumokon, ismerik a felhívás részleteit, és komolyan foglalkoznak a pályázattal. A problémát a kétharmados döntési arány jelenti, a pályázatok határidőre történő benyújtása ezen fog múlni. A többi felmerült kritika szerinte nem olyan jelentőségű, ami a pályázatok beadását akadályozná. A kétharmados szabály lesz a valódi vízváltó, és ez április végére ki is derül.

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

Hangsúlyozta, hogy már most vannak olyan tapasztalatok, amelyek a pilotkiírás értékeléséhez hasznosak lesznek.

2. napirendi pont: Az SoS2LearnDBS vízminőségi pályázat bemutatása

Dudás Gabriella, klímaalkalmazkodási referens:

A nemzetközi partnerségi program a Duna vízgyűjtőjén valósul meg, közösségi kezdeményezéseket támogat, és célja a vízi ökoszisztémák helyreállítása. Ismertette, hogy a felhívás célja minden régióból két projekt támogatása: egy kisebb és egy nagyobb költségvetésű projekté. Így összesen tíz projekt finanszírozása várható, de ez a szám változhat, ha a kiosztható támogatási összegek lehetővé teszik további projektek bevonását. A támogatott projektek 18 és 36 hónap közötti időtartamúak lehetnek.

Konzorciumi partner lehet civil szervezet, regionális vagy helyi önkormányzat, oktatási intézmény, szakmai szervezet, helyi vállalat, kis- és középvállalkozás, kutatóintézet, egyetem vagy akár kisebb helyi közösség, például egy halászati közösség. A helyi közösségek aktív bevonása különösen fontos szempont. Legalább egy partnernek a fizikai megvalósítás helyszínén élő helyi közösséget kell képviselnie, például egy civil szervezetnek, önkormányzatnak vagy oktatási intézménynek. Kiemelte, hogy a konzorciumvezetőnek mindenképpen a Duna és a Fekete-tenger térségéhez tartozó ország valamelyikében kell elhelyezkednie.

Elmondta, hogy a pilot projekt keretében 7 millió euró áll rendelkezésre. A felhívás minimum tíz projekt támogatását irányozza elő. Két pályázati szint van: a kisebb projektek 200–400 ezer euró, a nagyobbak 500 ezer és 1 millió euró közötti támogatást igényelhetnek. A pályázat 100%-os finanszírozású, nem kell hozzá önerő. Kiemelte, hogy az alvállalkozói szolgáltatások aránya legfeljebb 30% lehet, ami gyakran visszatérő kérdés.

Tájékoztatta a hallgatóságot, hogy a felhívást novemberben hirdették meg, és közeledik a március 30-i határidő. Ezt követi a pályázatok értékelése és a nyertesek kiválasztása. Az értékelést legalább háromtagú zsűri végzi majd, amelyet a projekt konzorciumából választanak ki. Megjegyezte, hogy a Fővárosi Önkormányzat várhatóan nem a hazai pályázatokat fogja értékelni, hanem más régiók projektjeit. A nyertesek kihirdetése júliusban várható, a projektek pedig szeptemberben indulnak egy budapesti megnyitó rendezvénnyel.

Kiemelte, hogy az értékeléskor a közösségi és részvételi megközelítés másfélszeres súlyt kap, ezért a program kifejezetten olyan projekteket támogat, amelyekben a közösségi kezdeményezések állnak a középpontban. A projekteknek időközi és végső jelentéseket kell készíteniük, részt vesznek közös eseményeken, induló és záró rendezvényeken, valamint egymás közötti tapasztalatcseréken. Online képzések és tréningek is kapcsolódnak hozzájuk, és folyamatos lesz a kapcsolattartás a projektcsapattal.

Hozzátette, hogy egy másik pályázati típust is meghirdetnek majd 2026 augusztusában és 2027 márciusában: az ún. átállási programok vagy stratégiai útitervek kidolgozását támogatják majd. Kiemelte, hogy ezekben a felhívásokban is a közösségi megközelítés kap elsődleges szerepet. A projektek célterületei a fenntartható vízgazdálkodás, a biológiai sokféleség és a szennyezéscsökkentés témái lesznek. Hozzátette, hogy ezek a projektek jóval rövidebb időtartamúak: 4 és 13 hónap között valósíthatók meg, és a teljes rendelkezésre álló keretösszeg 2 millió euró. Elmondta, hogy ebben a felhívásban régióként legalább öt projektet fognak kiválasztani, összesen 26 projekt juthat támogatáshoz. Itt is ösztönzik a konzorciumok létrehozását legalább két szervezet együttműködésével, és a nemzetközi partnerségek ebben a pályázattípusban is előnyt élveznek.

Tálosné dr. Vass Katalin, Civilek a Római Partért Egyesület:

Kérte, hogy a következő pályázati lehetőségről időben kapjanak tájékoztatást. Kérdezte, milyen módon tudnak majd részt venni, partnereket találni, és kérte, hogy a felkészülésüket támogassák.

Dudás Gabriella, klímaalkalmazkodási referens:

Ismertette, hogy a két későbbi felhívásról még nincs több információ, de mindenképp időben fognak tájékoztatást adni. Az előző kiírásnál is nehézséget jelentett eljuttatni a hírt a megfelelő civil szervezetekhez, ezért ígéretet tettek rá, hogy ezt a mostani körben is továbbítják.

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

Javasolta, hogy a Budapesti Civil Adatbázison keresztül hírlevélben kérjenek visszajelzést azoktól, akiket érdekelhet a téma, így a tájékoztatások célzottabban és szélesebb körben juthatnak majd el a civilekhez.

Arany László, Roma Parlament - Polgárjogi Mozgalom Egyesület:

Kifogásolta, hogy csak néhány nappal a beadási határidő előtt értesültek a lehetőségről. Szerinte szükség lenne egy olyan kommunikációs rendszerre, amely a Főváros és a civil szervezetek között folyamatosan biztosítja az információáramlást, és javasolta egy olyan tudás- vagy ötletadatbázis létrehozását is, amelyben projektötleteket gyűjthetnek össze akár fél éven át.

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

Megköszönte a kritikát, és elismerte, hogy a fővárosi kommunikáció gyakran nem éri el azokat, akiket érint. Igyekeznek javítani ezen, többek között célzottabb módszerekkel és a civil adatbázis hatékonyabb használatával. Mivel a pályázatnak lesznek további fordulói, ezért a most megfogalmazott tanulságokat be fogják építeni a következő kör kommunikációjába.

Mészáros Péter, Zöld Jövő Környezetvédelmi Egyesület:

Hangsúlyozta, hogy a projektek elsősorban szemléletformálást, kutatást és közösségfejlesztést céloznak, nem pedig nagy volumenű vízgazdálkodási beruházások.

Lukács András, Levegő Munkacsoport:

Érdeklődött, van-e lehetőség egy már készülő pályázathoz kisebb összeggel csatlakozni.

Dudás Gabriella, klímaalkalmazkodási referens:

Elmondta, nem ők kezelik a pályázati felületet, de sok megkeresést kaptak, és igyekeztek segíteni a konzorciumok összeállításában. Bár kevés szervezet kereste őket kifejezetten partnerkeresési céllal, az érdeklődést lehet nekik továbbítani.

3. napirendi pont: Egyéb

Molnár Bence, társadalmi együttműködési osztályvezető:

Rövid tájékoztatást adott a Rákosrendező aktuális helyzetéről. Elmondta, hogy a Főváros még nem vehette birtokba a területet a rendezetlen viszonyok és a szemétkerakás megszorodása miatt. Hozzátette, hogy amint megtörténik az átvétel, első lépésként a teljes területre kiterjedő takarítás következik, amely speciális eszközöket és szakértelmet igénylő hulladékot is érint. Ahol lehetséges, közösségi takarítást is szerveznének. Ezt követné az ideiglenes hasznosítás pilotja, amíg a beruházások meg nem indulnak. Ígéretet tett arra, hogy minden további konkrétumot eljuttatnak a Budapest Civil Adatbázisnak, különösen azok után, hogy a résztvevők jogosan hiányolták a hatékony kommunikációt. A kérdésekre helyben vagy 30 napon belül írásban fognak válaszolni.

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

Felhívta a figyelmet, hogy április 22-én lesz a Fővárosi Önkormányzat Föld napi rendezvénye. Nyitott szakmai konferenciát tartanak mikromobilitási, vízgazdálkodási és zöldinfrastruktúra témakörökben. A rendezvényen szívesen fogadnak civil szervezeteket résztvevőként vagy előadóként is. Jelezte, hogy erről tájékoztatást fognak küldeni, és nagyon bízik abban, hogy minden érintetthez eljut az információ, mert a korábbi években is sokat jelentett a civil szervezetek aktív részvétele.

Tálosné dr. Vass Katalin, Civilek a Római Partért Egyesület:

Pozitív tapasztalata is van a kommunikációval kapcsolatban: úgy látja, ha levelet írnak, az eljut a Fővároshoz, és választ is kapnak. Úgy véli, ha sikerül valóban proaktívabb információáramlást kialakítani, az nagyot lendítene a közös munkán.

Érdeklődött, milyen témák várhatók idén a Zöld munkacsoportban, és milyen témacsoportok nyílhatnak meg. Elmondta, hogy több kerületben – köztük a III. kerületben – sok fa kivágását nem tartják erkölcsileg vagy szakmailag elfogadhatónak. Szerinte fontos lenne tisztázni, mely zöldterületek valóban védettek, és melyek helyén tervezhető beépítés, és hogy ezekről lehet-e külön témacsoportot indítani.

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

Elmondta, hogy a közeljövőben lesznek releváns témák, de nem feltétlenül a munkacsoportok keretében. Tervezik, hogy az április végi közgyűlés elé viszik a partnerségi egyeztetés új szabályait, amelyeket a jogszabályi változások és az elmúlt évek tapasztalatai miatt kell frissíteni. Ennek lesz társadalmi véleményezése is. A témacsoportok nagyrészt attól függnak, mely javaslatok aktuálisak, megvalósíthatók és valós érdeklődésre tartanak-e számot. A korábbi javaslatokat a közeljövőben áttekintik, és visszajelzést adnak, melyek indíthatók el. Kiemelte, hogy a témacsoportok többsége önszerveződő módon jött létre, de voltak kezdeményezések a Főváros részéről is, például a

Rakpart, a Nagykörút vagy a Szilveszteri tűzijáték témacsoport. Várható, hogy a Rákosrendező témája nemsokára napirendre kerül, de konkrét időzítést egyelőre nem tudott közölni.

Lukács András, Levegő Munkacsoport:

Napirendi pont javaslat miatt kérdezte, mikorra tervezik a következő Zöld munkacsoportülést.

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

Tájékoztatta, évente legalább kettőt tartanak, és ha sok releváns téma van, akár többet is. A meghívót a javasolt napirendi pontokkal kiküldik, és utána várják a további javaslatokat.

Lukács András, Levegő Munkacsoport:

Szerinte akár 3-4 ülést is lehetne tartani évente, ha sok a téma.

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

Jobbnak tartja a kevesebb, de valóban tartalmas munkacsoportülés szervezését. Tapasztalata szerint néha nehéz érdemi napirenddel feltölteni az alkalmakat, ezért inkább olyan megbeszéléseket támogatna, amelyek érdekes, releváns és interaktív prezentációkat tartalmaznak. Bátorította a résztvevőket, hogy minden érdemi napirendi javaslatot mielőbb küldjenek el, mert így a szervezők is jobban fel tudnak készülni.

Buzás Károly, TUTI Egyesület:

Véleménye szerint hasznos lenne lehetőséget teremteni arra, hogy egy-egy szakértővel külön egyeztetés történjen, ha olyan témáról van szó, amely nem feltétlenül érdekel mindenkit, és csak akkor kerülne a munkacsoport elé, ha valóban indokolt.

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

Meglátása szerint megvan a nyitottság ilyen típusú szakértői konzultációkra. Ha valaki ezzel kapcsolatban megkeresi a szervezőket, segítenek elérni a megfelelő szakértőt, és szükség esetén a témát a munkacsoport elé is be lehet hozni.

Lukács András, Levegő Munkacsoport:

A Föld napi konferenciával kapcsolatban fontosnak tartaná a civilek minél szélesebb körű bevonását. Javasolta, hogy ne csak hallgatóságként vehessenek részt, hanem legyen több lehetőségük hozzászólásra, kérdésre és interaktív részvételre, mert így sokkal értékesebb lehet az esemény.

Kerpel-Fronius Gábor, részvételiségi önkormányzati tanácsadó:

A javaslatot továbbítják a szervezők felé. További kérdés, hozzászólás hiányában lezárta az ülést, és hozzátette, várja a témajavaslatokat a következő alkalmakra.